

Навчання дітей з особливими освітніми потребами

Будівля, споруди і приміщення ДНЗ-ЦРД№31 відповідають вимогам доступності згідно з державними будівельними нормами і стандартами (наявний пандус, кнопка для виклику персоналу, ширина дверних отворів відповідає вимогам).

Для задоволення освітніх, соціальних потреб, організації корекційно-розвиткової роботи в ДНЗ-ЦРД№31 можуть створюватися інклюзивні групи для виховання і навчання дітей з особливими освітніми потребами, у тому числі дітей з інвалідністю, для розвитку та навчання спільно зі своїми однолітками.

Для дітей з особливими освітніми потребами, у тому числі з інвалідністю, додатково подається висновок психолого-медико-педагогічної консультації, копія медичного висновку про дитину-інваліда віком до 18 років (наданої лікарсько-консультативною комісією) або копія посвідчення особи, яка одержує державну соціальну допомогу, відповідно до Закону України “Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам”, копія індивідуальної програми реабілітації дитини-інваліда.

Режим роботи інклюзивних груп встановлюється з урахуванням проведення корекційно-відновлювальної та соціально-реабілітаційної роботи.

Навчально-виховний процес в інклюзивних групах здійснюється за спеціальними програмами розвитку дітей та навчально-методичними посібниками, затвердженими в установленому порядку центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти.

У разі звернення особи з особливими освітніми потребами або її батьків інклюзивна група утворюється в обов'язковому порядку.

У випадку необхідності заклад створює умови для навчання осіб з особливими освітніми потребами відповідно до індивідуальної програми розвитку та з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей. Особи з порушеннями фізичного, психічного, інтелектуального розвитку і сенсорними порушеннями забезпечуються у закладах освіти допоміжними засобами для навчання. Особам з особливими освітніми потребами надаються психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги у порядку,

визначеному центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Психолого-педагогічні послуги — це комплексна система заходів з організації освітнього процесу та розвитку особи з особливими освітніми потребами, що передбачені індивідуальною програмою розвитку та надаються педагогічними працівниками закладів освіти.

Корекційно-розвиткові послуги (допомога) — це комплексна система заходів супроводження особи з особливими освітніми потребами у процесі навчання, що спрямовані на корекцію порушень шляхом розвитку особистості, її пізнавальної діяльності, емоційно-вольової сфери та мовлення.

Психолого-педагогічний супровід — це комплексна система заходів з організації освітнього процесу та розвитку дитини, передбачена індивідуальною програмою розвитку.

Порядок комплектування інклюзивних груп МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

№ 1/9-169 від 02 квітня 2015 року

Управління (департаменти) освіти і науки
обласних, Київської міської державних адміністрацій
Керівники дошкільних навчальних
закладів (навчально-виховних комплексів)

Про порядок комплектування інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах

Міністерство освіти і науки України надсилає для неухильного виконання Порядок комплектування інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах, затверджений спільним наказом МОН та МОЗ 06.02.2015 за № 104/52 та зареєстрований в Міністерстві юстиції України 26.02.2015 за № 224/26669.

Наказ розроблено з метою встановлення єдиних вимог до комплектування інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах незалежно від підпорядкування та форми власності. Додатково звертаємо увагу, що доступ до навчально-виховного процесу асистента дитини з особливими освітніми потребами (незалежно від нозології) забезпечується керівником дошкільного навчального закладу за письмовою заявою батьків або осіб, які їх

замінюють, з урахуванням виконання вимог санітарного законодавства. Функцію асистента дитини з особливими освітніми потребами може виконувати один з батьків або особа, визначена батьками (особами, які їх замінюють) в їх письмовій заяві.

Звертаємо також увагу на те, що питання щодо подальшого навчання в інклюзивній групі дитини, у якій проявляється неконтрольована поведінка, виноситься на розгляд педагогічної ради лише за умови, що така поведінка дитини загрожує життю чи здоров'ю або життю чи здоров'ю інших дітей.

Розгляд цього питання на педагогічній раді відбувається з обов'язковою присутністю батьків дитини (або осіб, які їх замінюють). За рішенням педагогічної ради дитина може бути направлена до психолого-медико-педагогічної консультації для додаткового обстеження з метою отримання рекомендацій щодо проведення ряду заходів психолого-педагогічної корекції відхилень поведінки та подальшого порядку здобуття дошкільної освіти. Таке рішення має бути обґрунтованим та виваженим і прийматися з урахуванням інтересів та права на дошкільну освіту усіх дітей.

Що таке інклюзивне виховання?

Офіційно прийнята в державі інтернатна модель перестає бути єдиним і обов'язковим типом закладу, у якому діти з особливостями психофізичного розвитку перебувають в умовах відокремленого навчання та ізоляції від соціуму. У батьків і дітей з'явилася можливість вибору різних форм навчання (домашнього навчання, у спеціальній школі, школі-інтернаті, навчально-реабілітаційному центрі, спеціальному класі при загальноосвітній школі, дитсадку-школі, у формі екстернату тощо). Але це не в повній мірі задовольняє рівність прав на освіту осіб, що мають особливості психофізичного розвитку, не завжди відповідає їхнім особистим запитам і суспільним потребам.

Використання такої моделі передбачає надання якісних освітніх послуг дітям з особливими потребами у звичайних групах дошкільних навчальних закладів за умови відповідної підготовки педагогів та надання підтримки сім'ям.

***Інклюзивна освіта** — це розширення участі всіх дітей, зокрема з особливостями психофізичного розвитку, в освітньому про-*

цесі. Вона передбачає істотні зміни в культурі, політиці та практичній діяльності освітніх закладів. Одним із аспектів інклюзивної освіти є забезпечення ефективності навчання дітей з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітньому закладі. Увага зосереджується на соціалізації дітей цієї категорії та якості навчання.

Основною метою інклюзивної освіти є досягнення якісних змін в особистісному розвитку дітей цієї категорії.

Передбачається здійснення змін освітньої системи, а не дитини. Інклюзивна освіта визнає, що всі діти різні, а школи і освітня система повинні підлаштовуватись під індивідуальні потреби всіх вихованців — з порушеннями розвитку і без них. Однак інклюзивність не означає асиміляцію чи прагнення зробити всіх однаковими. Її ключовий компонент — гнучкість врахування особистісних характеристик, що визначають темп виховання та навчання кожної дитини.

У більшості випадків дітям просто необхідне доступне викладання, що потребує використання різних методів, які відповідають індивідуальним вимогам, здібностям і особливостям розвитку дитини.

Основні характеристики інклюзивної освіти:

- визнає, що всі діти можуть учитися;
- сприймає і поважає особливості дітей;
- забезпечує відповідність освітніх структур, систем і методології потребам усіх дітей;
- є частиною ширшої стратегії розвитку інклюзивного суспільства;
- є динамічним процесом, що постійно розвивається.

Інклюзивна модель освіти передбачає участь в освітньому процесі педагогів підтримки (асистентів педагогів), які забезпечують долучення всіх дітей до загальноосвітніх занять. Це можуть бути волонтери, батьки, інструктори-практики, що надають підтримку кільком закладам в одному районі. Педагог підтримки може бути додатковим помічником у навчальному процесі і займатися з однією-трьома дітьми однієї або різних груп.

Провідною ідеєю сучасної спеціальної педагогіки є орієнтація на ефективне використання систем та функцій, здатних узяти на себе компенсаторно-корекційне навантаження, на цілеспрямований

розвиток психічних процесів, що обумовлюють рівень опанування знань, умінь і навичок та відповідну освіченість дитини, її інтеграцію в суспільство.